

Romantul in literatura romana

Cu greu putem discuta despre mecanisme ale epicitatii in perioada veche sau in cea iluminista. De exemplu, prima proza consistenta din cultura noastra este considerata "Istoria ieroglifca" din 1705, desi scrierea lui Cantemir nu este chiar un roman in sensul propriu al cuvintului.

In perioada iluminista, la capitolul de impliniri epice, nu putem retine decat epopeea "Tiganiada". Abia in anii deschiderii Principatelor catre Europa ajunge si la noi moda fictiunii, sub forma nuvelor si romanelor de senzatie sau de mistere.

Odata cu stabilirea contactelor cu Occidentul si preponderent cu Franta, gustul pentru "loisir" creste exponential si toata lumea cat de cat educata imita manierele pariziene si citeste asa-zisele "romanturi".

Practic, un romant este o concatenare epica de episoade aventuroase, senzationale, construite pe logica suspansului, cu multe intorsaturi neverosimile, argumentate erotic si precare psihologic.

Maniheismul este o alta proprietate a romantului, in sensul ca, in mod simplest, personajele sunt, fie integral angelice, fie integral demonice, iar logica povestirii este similara cu aceea a basmului : dupa multiple nedreptati indurate, eroul si eroina triumfa in final, in vreme ce elementele malefice sunt sanctionate exemplar.

La Paris era la moda, in prima jumatate a secolului al XIX-lea, romanul de mistere. Un succes enorm a avut "Misterele Parisului", de Eugene Sue, urmat de "Misterele Londrei" etc.

Alti autori cititi cu asiduitate erau Paul Feval, Alexandre Dumas sau Ponson du Terrail ("Rocamboles"), care isi publicau romanele mai intai sub forma de foileton i ziarele vremii, pentru a spori suspansul si a exploata dorinta de aventuros a oricarui cititor.

La noi, apar din reflex mimetic, o puzderie de romanturi numite "Misterele Bucurestilor", "Mistere din Bucuresti", "Mistere de Bucuresti" etc. Multe dintre ele erau pastise dupa originalul frantuzesc, cu preocuparea doar de a schimba locatii si nume. De aceea, aceste scrieri sunt numite si adaptari sau "localizari".

Nici prima reusita epica de mari dimensiuni de la noi, "Ciocoi vechi si noi" nu este ferita de tehnicile romantului, desi se vorbeste in principiu de un roman realist, al carui succesorat include : ciclul Comanestilor (5 romane de duiliu Zamfirscu- "Viata la tara", "Tanase Scatiul", "Indreptari", "In razboi", "Anna"), "Mara" lui Ioan Slavici, "Arhanghelii" lui Ion Agarbiceanu si "Ion", "Rascoala" de Liviu Rebreanu.

Nicolae Manolescu a demonstrat cu subtilitate in "Istoria critica a literaturii romane" ca "Ciocoi vechi si noi" contine o multime de elemente care numai realiste nu pot fi numite, ca de pilda : o incaierare in biserica in fata altarului, dueluri, amenintari, razbunari, rasplatirea celor buni si pedepsirea celor rai care ajung la inchisoare, la ospiciu sau pe drumuri.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Pe de alta parte, romanul lui Filimon are si componente realiste suficient de consistente, care se explica prin faptul ca in franta aparea un nou gust, cel pentru reconstituirea fidelă, spatial si temporal vorbind, gust impus de autorul comediei umane. Astfel, Filimon este influentat inevitabil de Balzac atunci cand descrie cu minutiozitate strazi, case, interioare, vestimentatie etc.

Istoricii literari au vorbit intens despre rolul contextului in devenirea personajului, context socio-economic pe care l-a numit "Milieu".

Si in nuvelele epocii sunt vizibile retetele de timp romant (romanece). De pilda, Vasile Alecsandri scrie mai multe proze de mici dimensiuni dense in episoade romantice, lacrimogene, melodramatice (Buchetiera de la Florenta). Si Nicolae Filimon scrie nuvela de tip romance in "Friedrich Staaps" si in "Mateo Cipriani".